X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 25)**

z dnia 26 czerwca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 25)

26 czerwca 2024 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem poseł **Magdaleny Filiks (KO)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. (druk nr 425) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 464) w zakresie:
1) części budżetowej 41 – Środowisko:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe,
d) program wieloletni w układzie zadaniowym: „Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów” – ProGeO,
e) państwowe osoby prawne – parki narodowe,
f) wydatki budżetu środków europejskich,
2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 32 i 59;
3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 020 – Leśnictwo:
– dochody i wydatki,
b) 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej
przyrody:
– dochody i wydatki;
4) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów.

W posiedzeniu udział wzięli: **Mikołaj Dorożała** podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, główny konserwator przyrody wraz ze współpracownikami, **Elżbieta Milewska** zastępca dyrektora Departamentu Finansów Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Tomasz Gaweł** p.o. dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Piotr Otawski** generalny dyrektor ochrony środowiska, **Andrzej Czerski** główny księgowy w Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Grażyna Kućmierowska** i **Aleksandra Pniewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Magdalena Filiks (KO):

Witam państwa serdecznie. Pozwolę sobie otworzyć, rozpocząć posiedzenie Komisji, bo jesteśmy już 15 minut po czasie i szczerze mówiąc nie wiem, dlaczego jestem sama, ale może poczekamy aż dojdą prezydianci.

Tym samym otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Witam państwa posłów oraz gości. Chciałam przywitać pana ministra Dorożałę, podsekretarza stanu, ale widzę, że jeszcze go nie ma, więc chwilkę poczekamy. Witam pana Piotra Otawskiego, generalnego dyrektora ochrony środowiska. Witam przedstawicieli Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Finansów, Najwyższej Izby Kontroli i wszystkie pozostałe osoby uczestniczące dzisiaj w posiedzeniu Komisji.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

W porządku dziennym posiedzenia mamy rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. (druk nr 425) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 464) w zakresie działania Komisji. Rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu będzie odbywało się w następującym porządku: wystąpienie dysponenta części budżetowej, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, dyskusja, czyli pytania posłów i odpowiedzi dysponenta części budżetowej, głosowanie nad wnioskiem o pozytywne bądź negatywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w zakresie części budżetowej.

Poczekamy jeszcze na pana ministra, dlatego poprosiłabym o zabranie głosu panią Elżbietę Milewską, zastępcę dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w Ministerstwie Finansów o przedstawienie wykonania budżetu w części 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 32 i 59, części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: 020, 900 i 925 oraz zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów. Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska, zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w Ministerstwie Finansów. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, przedmiotem zainteresowania państwa Komisji są dwie pozycje rezerw celowych: pozycja 32 – zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatku rolnego od nieruchomości leśnych przedsiębiorców o statusie Centrum Badawczo-Rozwojowego, zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencję ogólną. Rezerwę tę zaplanowano w wysokości 14 000 tys. zł, natomiast w pełnej wysokości rozdysponowano kwotę 7 720 tys. zł. Została ona przeznaczona na rzecz utraconych dochodów przez gminy z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody. Kwota 2 019 tys. zł została przeznaczona na zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości przedsiębiorców o statusie Centrum Badawczo-Rozwojowego. Natomiast kwota 4 261 tys. zł została przeznaczona na wypłatę części rekompensującej subwencję ogólną dla gmin, które złożyły wnioski o przyznanie tej części subwencji i są wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia ministra rozwoju i technologii.

Druga rezerwa to jest pozycja 59 – dofinansowanie działań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Ta rezerwa została zaplanowana w wysokości 475 087 tys. zł. Rozdysponowana została w wysokości 449 106 tys. zł, tj. prawie 95%. Środki z tej rezerwy zostały przeznaczone na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe zgodnie z prawem ochrony środowiska. Rezerwa ta została rozdysponowana zarówno do budżetów wojewodów, jak i do poszczególnych części, którymi dysponują klimat, energia,

środowisko, transport, sprawiedliwość, rolnictwo, obrona narodowa, gospodarka wodna, gospodarka morska, administracja publiczna, Wyższy Urząd Górniczy, żegluga śródlądowa, powszechne jednostki organizacyjne prokuratury i Instytut Pamięci Narodowej.

Jeżeli chodzi o działy w budżetach wojewodów, to przedmiotem zainteresowania państwa Komisji są trzy działy. Pierwszym działem jest dział 020 – Leśnictwo. Dochody w tym dziale nie były planowane, natomiast zrealizowane zostały na kwotę 15 tys. zł w związku z wniesieniem opłat za bezprawnie pozyskaną zwierzynę w województwie warmińsko-mazurskim. Wydatki w tym dziale zostały zaplanowane w kwocie 6 677 tys. zł. Natomiast zrealizowano wydatki na poziomie 3 581 tys. zł, tj. prawie 53% planu po zmianach. Niewydatkowane środki w pełnej wysokości związane były głównie z brakiem zgłoszeń podmiotów uprawnionych bądź z brakiem wykonania przez te podmioty wymaganych odnowień, a także zezwoleń ze względu na urealnienie wcześniej szacowanych kosztów zagospodarowania i ochrony drzewostanu.

W dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska dochody zostały zaplanowane w kwocie 5 442 tys. zł. Dochody wykonano na poziomie 11 124 tys. zł. Wykonanie wyższych od planowanych wpływów wynikało z tytułu kar i grzywien. Jeżeli chodzi o wydatki w tym dziale, to na 2023 r. zaplanowana została kwota na poziomie 215 967 tys. zł, z tego wydatki bieżące to kwota 213 tys. zł, majątkowych 2 963 tys. zł. W toku wykonywania budżetu plan został zwiększony per saldo o kwotę 45 943 tys. zł. Natomiast wydatki zrealizowano na poziomie 256 226 tys. zł, to jest prawie 98% planu po zmianach. W wydatkach bieżących zrealizowanych w wysokości 222 115 tys. zł główne wydatki zostały przeznaczone na działalność Inspekcji Ochrony Środowiska, to jest kwota 211 049 tys. zł. W wydatkach majątkowych zostały zrealizowane środki w wysokości 34 111 tys. zł, tj. prawie 89% planu po zmianach. Zostały one przeznaczone przede wszystkim na gospodarkę ściekową i ochronę wód, to jest kwota 20 662 tys. zł i na wydatki majątkowe wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, to jest kwota 6 000 tys. zł, głównie na zakupy inwestycyjne, środki transportu, sprzęt informatyczny, a także modernizację budynków inspektoratów. W tym dziale planowane są również dotacje celowe na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami. Na 2023 r. zaplanowano kwotę 5 373 tys. zł. Natomiast wykonano wydatki w łącznej kwocie 10 888 tys. zł, co stanowi 91% planu po zmianach. W ramach zadań bieżących środki te zostały przeznaczone głównie na zadania związane z jakością powietrza w województwach, w tym opracowanie i aktualizację programów ochrony powietrza mających na celu minimalizację skutków szkodliwego działania zanieczyszczeń powietrza. To była kwota 4 695 tys. zł. Druga główna kwota to środki przeznaczone na zadania związane z ochroną środowiska przed hałasem w województwach. Wydano na to środki w wysokości 2 459 tys. zł.

W dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska planowane są również środki dla państwowych jednostek budżetowych, czyli dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska na wynagrodzenia. W 2023 r. została zaplanowana w tym dziale kwota w łącznej wysokości 157 225 tys. zł. Wynagrodzenia w 2023 r. zostały zrealizowane w kwocie 154 288 tys. zł. Dla korpusu służby cywilnej przeznaczono kwotę 142 095 tys. zł, natomiast dla osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń 12 192 tys. zł.

W dziale 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody dochody nie były planowane, natomiast zrealizowano dochody w wysokości 4 tys. zł. Miało to jednorazowy charakter z tytułu odsetek od środków zgromadzonych na rachunku bankowym. W ramach wydatków w dziale 925 są planowane koszty utrzymania i działalności parków krajobrazowych oraz zadania związane z ochroną i konserwacją pomników przyrody. Są to zadania własne samorządów województwa i gmin, na realizację których jednostki otrzymują dotacje ze środków budżetu państwa. Na 2023 r. zostały zaplanowane środki w wysokości 21 303 tys. zł. W trakcie roku zostały zwiększone per saldo o 362 tys. zł. Środki unijne nie były planowane. Natomiast wydatki zrealizowano w kwocie 21 623 tys. zł, to jest prawie 100% planu po zmianach. Środki te były przeznaczone na realizację zadań przez zarządy i zespoły

parków krajobrazowych – kwota 21 233 tys. zł i na wydatki związane z ochroną i konserwacją pomników przyrody – kwota 88 tys. zł.

Szczegółowe dane Wysoka Komisja otrzymała zarówno w formie tabelarycznej, jak i opisowej. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Magdalena Filiks (KO):

Czy przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli chciałby zabrać głos w tym punkcie?

Pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli Tomasz Gaweł:

W tym punkcie nie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Magdalena Filiks (KO):

Zatem otwieram dyskusję i proszę o zabranie głosu przez osoby chętne i zadawanie pytań.

Widzę, że nie ma pytań, zatem zamykam dyskusję i zgłaszam wniosek o pozytywne zaopiniowanie wykonania budżetu w części 83 – pozycja 32 i 59, w części 85 w zakresie działów 020, 900 i 925 oraz zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów. Zapytam, czy jest sprzeciw? Nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja pozytywnie opiniuje wykonanie budżetu państwa w wymienionych częściach.

Jest już z nami, witam serdecznie, pan wiceminister Mikołaj Dorożała.

Przystępujemy do realizacji punktu porządku dziennego – część budżetowa 41 – środowisko. W tym punkcie proszę o zreferowanie dochodów i wydatków, wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych, dotacji celowych, programu wieloletniego w układzie zadaniowym: „Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów", państwowych osób prawnych – parków narodowych i wydatków budżetu środków europejskich.

Tutaj poproszę o zabranie głosu pana ministra Mikołaja Dorożałę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, główny konserwator przyrody Mikołaj Dorożała:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, wykonanie budżetu w 2023 r. w części 41 – środowisko obejmowało finansowanie zadań realizowanych przez 30 państwowych jednostek budżetowych oraz 23 państwowe osoby prawne, czyli parki narodowe.

W punkcie pierwszym – dochody, dochody budżetowe zrealizowano w wysokości 192 000 tys. zł i dotyczyły one głównie opłat za użytkowanie górnicze – to jest 159 000 tys. zł, wpływów za udostępnianie informacji górniczej – 25 000 tys. zł oraz wpływów ze sprzedaży gruntów i lasów zbędnych dla gospodarki leśnej – kwota 5 000 tys. zł.

W punkcie drugim wydatków, wydatki wyniosły 657 000 tys. zł – 98% planu po zmianach. Z tego w ramach budżetu ze środków europejskich i budżetu państwa w budżetach środków europejskich wydatkowano 57 000 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie projektów, których beneficjentami są podległe państwowe jednostki budżetowe. W środkach budżetu państwa wydatkowano 600 000 tys. zł z przeznaczeniem na, z podziałem na konkretne instytucje i działy: 194 000 tys. zł na realizację przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska oraz 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska zadań wynikających z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o jego środowisku i jego ochronie, 138 000 tys. zł dofinansowanie realizacji przez parki narodowe zadań wynikających z ustawy o ochronie przyrody, a także realizację zadań inwestycyjnych oraz wypłatę jednorazowej nagrody dla pracowników parków narodowych, 94 000 tys. zł na działalność jedenastu szkół leśnych wraz z internatami, 57 000 tys. zł to funkcjonowanie urzędu obsługującego ministerstwo, 55 000 tys. zł – wypłata odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne oraz objęte ochroną gatunkową, 28 000 tys. zł – współfinansowanie projektów, których beneficjentami są resortowe jednostki budżetowe oraz parki narodowe, 27 000 tys. zł – dofinansowanie Państwowej Służby Geologicznej, 4 000 tys. zł – finansowanie składek do organizacji międzynarodowych, 2 000 tys. zł – realizacja badań przez Biuro Nasiennictwa Leśnego

oraz 1 000 tys. zł na realizację przez Lasy Państwowe zadań wynikających z art. 54 ustawy o lasach m.in. o przejmowaniu gruntów. Wynagrodzenia w obszarze trzecim w roku 2023 zostały wypłacone w łącznej kwocie 218 000 tys. zł, w tym 13 000 tys. zł dotyczyło wynagrodzeń osób zaangażowanych w realizację projektów, przeciętne zatrudnienie wyniosło 2215 osób.

W punkcie czwartym – dotacje celowe w roku 2023, dotacje celowe otrzymały 23 parki narodowe w kwocie łącznej 138 000 tys. zł na dofinansowanie realizacji zadań, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody oraz realizację zadań inwestycyjnych oraz wypłatę jednorazowej nagrody dla pracowników parków narodowych, Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych w kwocie 3 000 tys. zł na realizację zadań określonych również z art. 54 ustawy o lasach oraz wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy w kwocie 27 000 tys. zł na dofinansowanie zadań Państwowej Służby Geologicznej – to w obszarze dotacji celowych.

W punkcie piątym – wykonanie planów finansowych parków narodowych, mamy tutaj przychody wszystkich 23 parków narodowych w kwocie 435 000 tys. zł. Dotyczyły one: przychodów z prowadzonej działalności – 176 000 tys. zł otrzymanych w związku z realizacją przez parki zadań ustawowych, dotacji celowej przeznaczanej na wydatki bieżące, na dofinansowanie zadań określonych w ustawie o ochronie przyrody oraz współfinansowanie projektów, to jest 136 000 tys. zł, pozostałych przychodów – środki otrzymane m. in. z Funduszu Leśnego oraz równowartość odpisów amortyzacyjnych – 100 000 tys. zł, środków z innych jednostek sektora finansów publicznych, w tym środki przyznane z NFOŚ, WFOŚ, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 22 000 tys. zł i środki otrzymane z Unii Europejskiej przeznaczane na finansowanie projektów, w tym LIFE+, LIFE oraz POIiŚ, to jest 500 tys. zł. Koszty działalności 23 parków narodowych wyniosły 418 000 tys. zł. Dotyczyły kosztów funkcjonowania – 369 000 tys. zł, w ramach których najważniejsze pozycje to: wynagrodzenia osobowe – 143 000 tys. zł oraz amortyzacja – 64 000 tys. zł, kosztów realizacji zadań związanych z realizacją przez parki projektów i zadań finansowanych ze środków zewnętrznych, to jest kwota 50 000 tys. zł. W 2023 r. parki osiągnęły zysk w łącznej kwocie 16 000 tys. zł, z czego trzynaście parków narodowych osiągnęło zysk, natomiast 10 parków poniosło stratę.

W szóstym, ostatnim punkcie tego sprawozdania mamy wieloletni „Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów” – ProGeO. Celem programu jest zwiększenie bezpieczeństwa surowcowego kraju. Okres realizacji programu ustalono na lata 2017-2033. W 2023 r. na realizację programu wydatkowano następujące kwoty: 4 000 tys. zł ze środków NFOŚ, które Państwowy Instytut Geologiczny wydatkował na rzecz programu, na realizację zadań powierzonych przez ministra klimatu i środowiska oraz 38 tys. zł ze środków budżetu państwa zaplanowanych w części 41 – Środowisko, o której właśnie rozmawiamy.

Oczywiście całe opracowanie otrzymaliście państwo do wglądu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Magdalena Filiks (KO):

Dziękuję, panie ministrze.

Proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli wykonania budżetu w części 41 – Środowisko.

Pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Środowiska NIK Tomasz Gaweł:

Dzień dobry, Tomasz Gaweł, p.o. dyrektora Departamentu Środowiska. Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, jeżeli chodzi o dochody, to zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r., kontrola dochodów budżetowych została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych objętych w rocznym sprawozdaniu Rb-70 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami z ubiegłego roku.

Jeżeli chodzi o wydatki, to ustalony na 2023 r. limit wydatków budżetu państwa w części 41 wykorzystano prawie w 98% planu po zmianach. Jeżeli chodzi o kontrolę rezerw celowych, badanie wykorzystania przez ministra środków z rezerw celowych wykazało jeden przypadek na dziewiętnaście zbadanych niepełnego wykorzystania

środków z rezerwy celowej na skutek nieprzygotowania podmiotu dotowanego do realizacji zadania inwestycyjnego, co wskazuje na nieskuteczną weryfikację przez właściwe komórki organizacyjne ministerstwa możliwości wydatkowania przez ten podmiot środków z tej rezerwy. Ponadto umowa dotacji celowej została zawarta po półtora miesiącu po wydaniu decyzji przez ministra finansów o uruchomieniu środków z rezerwy celowej, co oznacza, że w ministerstwie nie przestrzegano zaleceń ministra związanych z wykonaniem wniosków pokontrolnych NIK sformułowanych po kontroli wykonania budżetu państwa w roku 2022 oraz że wdrażane w ministerstwie mechanizmy kontroli w ww. zakresie były nieskuteczne. Szczegółowe badanie wykorzystania środków z rezerw celowych budżetu państwa w trzech skontrolowanych jednostkach, czyli w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, GDOŚ i RDOŚ w Warszawie, dysponentów trzeciego stopnia przeprowadzono na próbie 5313 tys. zł, to jest ok. 7% zrealizowanych wydatków ze środków z rezerw celowych oraz 100% środków wykorzystanych z rezerwy ogólnej. To badanie wykazało, że wydatki sfinansowane tymi środkami wynikały z faktycznych potrzeb i zostały poniesione na cele określone w decyzjach ministra finansów.

Z kolei, jeżeli chodzi o wydatki, to szczegółowe badanie wydatków u trzech skontrolowanych dysponentów trzeciego stopnia, czyli: w ministerstwie, GDOŚ i RDOŚ w Warszawie łącznie na 12 935 tys. zł, tj. 9,5% wydatków poniesionych przez tych dysponentów. Badanie wykazało m.in., że w ministerstwie niecelowo, niegospodarnie, a także niezgodnie z wewnętrznymi procedurami zamówień publicznych poniesiono wydatki w wysokości 23 tys. zł oraz niezgodnie z umową odstąpiono od naliczenia kary umownej. Z kolei w GDOŚ niezgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zaciągnięto zobowiązanie w wysokości 292 tys. z odpowiadające kwocie wypłaconych z naruszeniem art. 34 ust. 1 pkt 3 tej ustawy nagród dla generalnego dyrektora ochrony środowiska i jego zastępcy, to jest w wysokości wynagrodzeń nieobjętych w limicie wynagrodzeń zawartych w §4010 wynagrodzenia osobowe pracowników w dniu realizacji wypłaty. Ponadto dyrektor generalna w GDOŚ wystąpiła do ministra z wnioskami o przyznanie ww. nagród, mimo że w dniach składania tych wniosków wydatki na te nagrody nie były zabezpieczone w pełnej wysokości w planie finansowym GDOŚ, co w ocenie NIK było nierzetelne. Jeżeli chodzi o RDOŚ w Warszawie, to stwierdziliśmy, że nierzetelnie sporządzono dziesięć z trzydziestu ośmiu protokołów oględzin szkód wyrządzonych przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową na podstawie, których wypłacono 274 tys. zł tytułem odszkodowania, a ponadto w przypadku dwóch umów łącznie na 194 tys. zł nierzetelnie działano w zakresie odbioru przedmiotu zamówienia. W pozostałym zakresie objętym szczegółowym badaniem, wydatki dokonywane były zgodnie z zawartymi umowami na cele służące realizacji zadań kontrolowanych jednostek. Wydatki na kampanie i przedsięwzięcia edukacyjne, informacyjne, promocyjne i reklamowe przeprowadzone przez ministerstwo były zaplanowane i służyły realizacji celów statutowych tej jednostki. Jeżeli chodzi o wynagrodzenia, to stwierdziliśmy, że w ministerstwie wypłacono także składniki wynagrodzenia pracownikom przypisanym do innej części budżetu państwa aniżeli część, w ramach której finansowane były zadania. Tym samym nie zapewniono rzetelnych danych o liczbie etatów niezbędnych do realizacji zadań w ramach części 41 oraz o wynagrodzeniu wypłaconym z tej części. W związku z tym w sprawozdania Rb-70 sporządzone zarówno przez ministerstwo – dysponenta trzeciego stopnia, jak i przez ministra jako dysponenta części 41 nie przedstawiały rzetelnych danych o stanie zatrudnienia i wynagrodzeniu osób wykonujących pracę w ramach części 41, tj. danych niezbędnych do obliczenia przeciętnego wynagrodzenia w tej części w przeliczeniu na pełny etat. Tym samym sprawozdania Rb-70 były nierzetelne, tj. nieprawidłowe pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym.

Jeżeli chodzi o zamówienia publiczne, to w trzech jednostkach kontrolowanych szczegółowo zbadaliśmy siedem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego skutkujących wydatkami poniesionymi w 2023 r. łącznie na 1 419 tys. zł, w tym cztery zamówienia, do udzielania których zastosowano przepisy ustawy prawo zamówień publicznych oraz trzy zamówienia, w których nie zastosowano ustawy z uwagi na wartość zamówienia nieprzekraczającą 130 tys. zł netto. Nasze postępowanie wykazało, że w ministerstwie w przypadku jednego z trzech badanych postępowań zamieszczono

ogłoszenie o wykonaniu umowy w biuletynie zamówień publicznych 76 dni po upływie terminu wskazanego w art. 448 ustawy prawo zamówień publicznych. Z kolei w RDOŚ w Warszawie niezgodnie z art. 23 ust. 4 ustawy prawo zamówień publicznych nie zamieszczono aktualizacji planu postępowania o udzielenie zamówień publicznych przewidzianych do przeprowadzenia w 2023 r. W pozostałym zakresie nie stwierdziliśmy nieprawidłowości, jeżeli chodzi o zamówienia publiczne.

Jeżeli chodzi o środki europejskie, to limit wydatków ustalonych w budżecie na 2023 r. w części 41 wykorzystano w 98% planu po zmianach. Badanie tych wydatków zrealizowanych przez trzy jednostki objęte kontrolą, tj. ministerstwo, GDOŚ i RDOŚ w Warszawie łącznie na 1255 tys. zł wykazało, że w przypadku jednego z wydatków zrealizowanych przez ministerstwo nie dochodzono należnej kary umownej w ramach umowy na kompleksową usługę opracowania i wykonania przyrodniczej gry planszowej – Odkrywca Parków Narodowych, co stanowiło naruszenie art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych. Ponadto minister zaniechał niezwłocznego przekazania informacji ministrowi funduszy i polityki regionalnej o wydaniu dwóch decyzji w sprawie blokady wydatków w budżecie środków europejskich uruchomionych z pozycji 98 rezerw celowych – finansowanie programu z budżetu środków europejskich łącznie na 28 tys. zł, co było niezgodne z pkt 56 procedury uruchamiania oraz przyznawania zapewnienia finansowania lub dofinansowania przedsięwzięcia ze środków rezerwy celowej budżetu państwa i budżetu środków europejskich dla programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, a także rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków z części 83 pozycja ósma.

W związku z powyższym NIK opiniuje pozytywnie sporządzone przez ministra łączne roczne sprawozdania budżetowe i sprawozdanie z realizacji operacji finansowych RPZ według stanu na koniec czwartego kwartału 2023 r. z wyłączeniem sprawozdania Rb-70 – tak jak powiedziałem było ono nierzetelne. Łączne roczne sprawozdania budżetowe, a także sprawozdania w zakresie operacji finansowych zostały sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych, które poza sprawozdaniem Rb-70 zawierały rzetelne dane.

Jeżeli chodzi o nadzór ministra, to stwierdziliśmy jeszcze, że w przypadku części 41 nadzór nie był w pełni skuteczny, o czym świadczą dwie nieprawidłowości, które stwierdziliśmy w jednostkach podległych. Pierwszą z tych nieprawidłowości był nierzetelny nadzór nad prawidłowością stosowania w GDOŚ upoważnienia, o którym mowa w art. 177 ust. 5 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 171 ust. 3 tej ustawy. Druga nieprawidłowość był to nielegalny wydatek w GDOŚ w wysokości 292 tys. zł odpowiadający kwocie wypłaconych nagród dla generalnego dyrektora ochrony środowiska i jego zastępcy, tj. w kwocie wynagrodzeń nieujętej w §4010 wynagrodzenia osobowe pracowników w dniu realizacji wypłaty, co było niezgodne z art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 46 ust. 1 tej ustawy.

To są nasze ustalenia. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Magdalena Filiks (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę o zabranie głosu bądź zadawanie pytań. Nie słyszę głosu w dyskusji.

W takim razie przechodzimy do głosowania. Kto z pań i panów jest za pozytywnym zaopiniowaniem wykonania budżetu w zakresie części budżetowej 41 – Środowisko. Bardzo proszę, głosujemy ręcznie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Aleksandra Pniewska:

Za – 4, przeciw – 13, wstrzymało się – 1.

Przewodnicząca poseł Magdalena Filiks (KO):

Stwierdzam, że Komisja negatywnie zaopiniowała wykonanie budżetu w zakresie części budżetowej 41 – Środowisko.

Na tym zakończyliśmy posiedzenie Komisji. Pozostaje nam tylko wybór posła do przedstawienia stanowiska Komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Czy ktoś z państwa jest chętny?

Nie ma chętnych, więc zaproponuję panią poseł Magdalenę Łośko jako członka Komisji Finansów Publicznych. Czy pani poseł wyraża zgodę?

Poseł Magdalena Łośko (KO):

Wyrażam zgodę.

Przewodnicząca poseł Magdalena Filiks (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa jest przeciw?

Nie słyszę sprzeciwu. Przedstawicielką Komisji została pani poseł Magdalena Łośko.

Stwierdzam, że Komisja uchwaliła opinię dla Komisji Finansów Publicznych, w której przekażemy stanowisko w sprawie omówionej części budżetowej.

Na tym wyczerpaliśmy porządek obrad. Dziękuję wszystkim państwu za udział w obradach. Zamykam posiedzenie Komisji.